

**Milieucriteria voor het maatschappelijk
verantwoord inkopen van**

Reiniging bedrijfskleding

Versie maart 2017

1. Scope/afbakening

De productgroep Reiniging Bedrijfskleding omvat alle bedrijfskleding die voor reiniging wordt aangeboden door de overheid, met uitzondering van schoeisel. Onder reinigen wordt zowel (nat)wassen als chemisch reinigen verstaan.

De volgende producten (met bijbehorende CPV-code) maken deel uit van de productgroep Reiniging Bedrijfskleding. Deze lijst is niet uitputtend.

Producten	CPV-code
Wasserij- en stomerijdiensten	98310000-9
Ophalen van wasgoed	98311000-6
Diensten voor beheer van wasgoed	98311100-7
Reinigen van textiel	98312000-3

Dit document beschrijft de milieucriteria. Informatie over de andere onderdelen van maatschappelijk verantwoord inkopen, zoals sociale voorwaarden en social return, kunt u terugvinden op de website van PIANOo, bij de specifieke productgroep pagina: <https://www.pianoo.nl/document/10560/productgroep-reiniging-bedrijfskleding>.

2. Belangrijkste milieueffecten

In onderstaande tabel staan de duurzaamheidsthema's en de daarbij behorende benadering voor de productgroep. In de kolom "benadering" is weergegeven hoe de "duurzaamheid" per thema kan worden beïnvloed via (de criteria van) duurzaam inkopen. In deze kolom is tevens een verwijzing opgenomen naar eisen, gunningscriteria of aandachtspunten en suggesties waarmee aan de benadering invulling kan worden gegeven. De productgroep kan ook impact hebben op andere milieuthema's maar die zijn (op dit moment) minder van belang, niet proportioneel of er zijn (vooralsnog) geen geschikte standaardcriteria voor.

Thema's	Benadering	Nr. eis/ criterium
Energie en klimaat Energiegebruik reiniging bedrijfskleding en daarmee gepaard gaande CO ₂ -uitstoot	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruiken van apparatuur die restwarmte gebruikt om het koolfilter te regenereren 	ME1
	<ul style="list-style-type: none"> • Verminderen energieverbruik 	GC2, AS1
Materialen en Grondstoffen Gebruik schadelijke stoffen bij reiniging bedrijfskleding, gebruik van grondstoffen voor nieuwe kleding	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruiken van apparatuur met een laagniveau sensor voor een op het ladingsgewicht afgemeten PER gebruik 	ME1
	<ul style="list-style-type: none"> • Onderbrengen van levering, beheer en reiniging bij één partij 	AS2

<p>Water en Bodem Gebruik schadelijke stoffen bij reiniging bedrijfskleding</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Gebruiken van apparatuur waarmee de hoeveelheid PER in het destillatieresidu wordt geminimaliseerd • Gebruiken reinigingstechniek met vloeibare CO₂ • Gebruik van milieuvriendelijke wasmiddelen bij natwassen 	<p>ME1, ME2, GC1</p>
<p>Gezondheid en welzijn Emissies van schadelijke en gevaarlijke stoffen bij reiniging bedrijfskleding</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Gebruiken van apparatuur met een volledig emissievrij uitruimsysteem 	<p>ME1</p>

3. Aandachtspunten en suggesties

Door al vanaf de voorbereidingsfase na te denken over de kansen en mogelijkheden voor een zo duurzaam mogelijke inkoop, kunt u komen tot meer ambitieuze of andersoortige specificaties dan de standaard minimumeisen en gunningcriteria opgenomen in dit document. In onderstaande tabel staan aandachtspunten en suggesties om duurzaamheid te bevorderen voor inkopen binnen deze productgroep.

Nr.	Aandachtspunten en suggesties (AS)
AS1	<p>Bedrijfskleding niet door de werknemer zelf laten wassen Laat bedrijfskleding niet door de werknemer zelf wassen. Gemiddeld hebben mensen thuis minder efficiënte wasapparatuur dan professionele bedrijven. Ook kiezen mensen zelf vaak minder milieuvriendelijke reinigingsmethoden.</p>
AS2	<p>Mogelijkheden om alles in één contract te regelen onderzoeken Onderzoek de mogelijkheden om levering, beheer en reiniging van kleding in een contract te regelen. Een dergelijke oplossing heeft het voordeel dat de leverancier alles regelt en zelf de meest optimale reiniging kiest. Milieukundig kan dit soms voordelen hebben omdat de leverancier de kleding zo zal reinigen dat deze relatief lang kan worden gebruikt. Er is dus mogelijk minder nieuwe kleding nodig.</p>

4. Selectiecriteria

Niet bepaald voor deze productgroep.

5. Minimumeisen

Nr.	Minimumeisen (ME)
ME1	<p>Chemisch reinigen Maak bij chemisch reinigen met het oplosmiddel Perchloorethyleen (PER) gebruik van '6e generatie' PER-reinigingsapparatuur. Onder '6e generatie' PER-reinigingsapparatuur wordt verstaan: reinigingsapparatuur ten behoeve van kledingreiniging met het oplosmiddel Perchloorethyleen, dat in elk geval over de volgende eigenschappen beschikt:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • het apparaat beschikt over een laagniveausensor, waardoor niet meer PER wordt opgepompt dan nodig is voor het betreffende ladingsgewicht; • het apparaat beschikt over een anti-pluis-coating (kataphorese), die voorkomt dat stof achterblijft aan de binnenkant van de waterafscheider; • het apparaat beschikt over een luchtreiniger die zodanig is ingericht dat de restwarmte wordt gebruikt om de koolfilter te regenereren; • het apparaat beschikt over een volledig emissievrij uitruimsysteem dat zodanig is ingericht dat de vrijkomende damp uit het destillatieresidu wordt teruggevoerd in het distilleer; • het apparaat beschikt over een stoominjector die er voor zorgt dat de hoeveelheid PER in het destillatieresidu wordt geminimaliseerd. <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan in geval van chemisch reinigen met PER gevraagd worden aan te tonen dat gebruik wordt gemaakt van 6e generatie PER-reinigingsapparatuur.</p>
ME2	<p>Milieuvriendelijke wasmiddelen gebruiken Maak voor het reinigen, zonder speciale behandeling, gebruik van milieuvriendelijke en/of biologisch afbreekbare wasmiddelen die voorzien zijn van een type I milieukeur.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan gevraagd worden om documentatie te overleggen waaruit blijkt dat aan bovenstaande criteria wordt voldaan. Alle producten met een relevant EU Ecolabel worden geacht te voldoen. Producten met een ander type I milieukeurmerk of met een milieuverklaring die aan dit criterium voldoet, worden geacht te voldoen. Andere gepaste vormen van bewijs, zoals een technisch dossier van de fabrikant of een keuringsrapport van een erkende instantie, worden ook aanvaard.</p> <p><i>Toelichting</i> Type I milieulabelling betreft milieulabels gebaseerd op een onafhankelijk toetsing tegen vooraf vastgestelde milieucriteria gebaseerd op een 'life cycle benadering'; dit type wordt in de volksmond aangeduid als milieukeurmerk en in Nederland zijn voorbeelden daarvan het Milieukeur en het EKO keurmerk. Een Europees voorbeeld is EU Ecolabel. Voor een toelichting op type I milieu-etikettering zie: http://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISO-140242000-en.htm.</p> <p>Indien de inschrijver een MSDS-sheet stuurt als bewijs dan kunnen de genoemde stoffen opgezocht worden in de REACH-verordening.</p>

6. Gunningscriteria

Nr.	Gunningscriteria (GC)
GC1	<p><i>(Dit criterium is alleen van toepassing op reguliere bedrijfskleding die niet zwaar vervuild is en geen speciale behandeling behoeft)</i></p> <p>Hergebruik warmte en water bij het natwassen In geval van natwassen van reguliere bedrijfskleding (niet zwaar vervuild, geen speciale behandeling) kan de inschrijver extra punten scoren door gebruik te maken van machines die water en warmte hergebruiken.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om te rapporteren hoeveel water er per jaar gebruikt wordt bij het natwassen en hoeveel procent van dit water wordt hergebruikt in een nieuw wasproces. De inschrijver kan worden gevraagd om aan te tonen dat warmte wordt hergebruikt, bijvoorbeeld door technische specificaties van de door hem gebruikte machines te overhandigen.</p>

GC2	<p>Biologisch afbreekbare wasmiddelen</p> <p>Wanneer in het wasproces zonder speciale behandeling gebruik wordt gemaakt van biologisch afbreekbare wasmiddelen, worden voor dit onderdeel extra punten toegekend.</p> <p>Wanneer tevens in meerdere processen waar het textiel speciaal behandeld wordt de gebruikte detergents biologisch afbreekbaar zijn, worden additioneel evenveel extra punten toegekend. Onder speciale behandeling wordt in dit geval verstaan: (her)impregneren en bleken.</p> <p><i>Verificatie</i></p> <p>De inschrijver kan worden gevraagd om voor elk wasproces de specificaties van het te gebruiken wasmiddel op te geven.</p> <p>Om aan te tonen dat een wasmiddel biologisch afbreekbaar is, volstaat het om een veiligheidsinformatieblad, opgesteld conform Bijlage II van EG-verordening 1907/2006 (REACH) toe te sturen, waarbij de Ecologische Informatie aangeeft dat het middel biologisch afbreekbaar is.</p>
GC3	<p>Nuttig gebruik van restwarmte</p> <p>Wanneer restwarmte van het proces van chemisch reinigen wordt hergebruikt (onder andere) voor het verwarmen van het gebouw, worden voor dit onderdeel extra punten toegekend.</p> <p>NB: Restwarmte gebruiken om het koolfilter te regenereren van PER-reinigingsapparatuur leidt NIET tot het toekennen van extra punten, aangezien het gebruik van zesde generatie PER-reinigingsapparatuur een eis uit het PvE is.</p> <p><i>Verificatie</i></p> <p>De inschrijver kan worden gevraagd om inzichtelijk te maken op welke wijze restwarmte wordt gewonnen en hergebruikt.</p>

7. Contractbepalingen

Niet bepaald voor deze productgroep.